

Emiliero eller Skräddargården, Nykyrkavägen 10

Byggår troligen 1901

Nuvarande ägare är
Nicklas och Camilla
Ringgren

*Nykyrkavägen 10
som det ser ut 2020.
Foto Eva Sandström*

Emiliero, Skräddargården i mitten, Tomteboda till vänster och i bakgrunden NTO-lokalen. Foto från den väg som gick ut från Uddböle mot Nykyrkavägen tidigare. Foto ca 1910

Historik

Namnet på huset kommer från första ägaren J A Sandens hustru Emilia Gustafsson. Anders Johan Sandén var född 1871 och hans hustru Emilia föddes 1858 De gifte sig 1892 och fick

dottern Matilda 1893. I november 1901 flyttade familjen in i Emiliero då utökad med fostersonen Sven född 1901

Emiliero:									
Anders Johan Sandén	Skräddare	71	²⁶ / ₇	Wiby	2	92	277	¹⁸ / ₁₁	9
M. Johanna Emilia Paulina Gustafsson		58	¹³ / ₉	Lundby	1	¹⁰ / ₁₁	4	4	10
M. Matilda Emilia, ike döpt		93	¹ / ₇	Lunda	1				11
port. S. Sven Johan Eusebius		1901	⁴ / ₈	Blåra Stackholm	2				12
									13

Utdrag ur församlingsbok 1901-1905 sidan 50. Av den kan man ana att huset byggdes 1901.

ArkivDigital
Din nyckel till historisk kunskap

Bilden tillhör ArkivDigital (www.arkivdigital.se) och är en skanning av en provkopia (räkopia).
ArkivDigital har flera miljoner liknande bebyggelsebilder från hela Sverige.
Du får publicera enstaka bilder om du låter denna text stå kvar.

Flygfoto 1958. I den röda boden till vänster hade Röda Korset försäljning fram till i början av 2000-talet.

Skräddaren Sandén var både engagerad i nykterhetsrörelsen och Baptist. I början av 1900 talet hölls frikyrkogudstjänster vid Emiliero. Frikyrkan i Sverige har anor från början av 1800-talet. Då rädde inte religionsfrihet här i landet och Guds ord fick endast framföras av präster i statskyrkan. I början av 1900-talet rädde lite mer rättvisa regler så efter några år tog Sandén initiativ till att bygga ett frikyrkokapell. Det bildades då en byggnadsförening bestående av Baptister och Missionsförbundare, föreningens namn blev "Fridens vänner". Under år 1910 påbörjades bygget och 1915, stod kapellet klart. (Betel Bärbovägen 6)

Foto 1903, troligen vid ett möte med logen NTO i Stigtomta vid Emiliero.

Främre raden från vänster Ester Åström, Amalia Wester, J A Sandén, Alfred Johansson (Thortorp), Sofi ? (Mejeriet) Bakre raden från vänster Erik Lundbom (Stordalen), Karl August Ljungman, Arvid Andersson, okänd, Carl Flodin, Gustaf Andersson och Fina Axelsson. Fotot finns i Klockarbol och är skänkt av Elof Furustig. Foto 1903 NTO möte.

Rock från J Sandén. Sydd till Helge Flink, Nyköping, foto från dottern Britt Skog, svärdotter till Ellert Skog från Djälp

Foto via Eva Sandström

Emilia som var betydligt äldre än sin make avled vid 71 års ålder 1929. År 1935 dog även J A Sandén bara 64 år gammal. Nu flyttade dottern Matilda och hennes make skräddaren Josef Mauritz Öhlin in. Tyvärr dog även Josef Mauritz alltför tidigt 1937 bara 43 år gammal. Det måste varit en mycket svår och tung tid i Emiliero. Vid denna tidpunkt kommer skräddare Gunnar Bellstam in som hyresgäst. Det kan du läsa i nästa kapitel som Gunnars son Bertil berättat.

Bertil Bellstams berättelse.

Bertil föddes i den lilla stugan Karlsro i Stigtomta den 12 juni 1932. Huset var en stuga utan innertak öppet upp inock. Där föddes han i kökssoffan.

Hans pappa var Skrädderiarbetaren Gunnar Johansson f 1905 och hans mamma Dagmar Katarina f 1906 de hade flyttat in i februari 1932. Huset finns kvar med adress Karlsrovägen 6 1933 i oktober flyttar familjen till grannhuset Kristineberg. Där föds dottrarna Elsie 1933 och Barbro 1935. Gunnar har här titeln Tillskärare. Kristineberg har ingen gatuadress.

1937 flyttar familjen till Emiliero där de blir kvar till 1945 Man bytte efternamnet till Bellstam år 1941.

Under kriget var det ca 200 hemvärnsmän i Stigtomta, de skulle bli försvara flygfältet. Några av soldaterna bodde i Emiliero, men de gick in genom fönstren på baksidan så att man inte skulle se var de bodde!

Pappa Gunnar hade två sömmerskor anställda. Ester Forsman som var gift med målaren Martin samt Märta Loisa Hovring och Helena Englund dessa i olika omgångar.

Hysesvärden var dotter till J A Sandén som låtit bygga huset och var den första skräddaren här. Henne kallade barnen för tant Mattis, hon hette Matilda Emilia Öhlin född Sanden 1893. Hon var änka efter skräddare Josef Mauritz Öhlin. Paret Öhlin hade flyttat in i Emiliero när Matildas far gamle skräddaren Sandén avled 1935. Tyvärr avled Josef Mauritz redan 1937 och då flyttade den nye skräddaren Bellstam in.

Av någon anledning blev det bestämt att familjen Bellstam skulle bygga sig ett eget hus, det blev Furuhem (Nykyrkavägen 22). Man fick ekonomisk hjälp då detta blev byggt som ett sk barnrikehus, en benämning som betyder att man fick förmånliga lån mm: *I september år 1935 offentliggjordes kungörelsen om "lån och bidrag av statsmedel till främjande av bostadsförsörjning åt mindre bemedlade, barnrika familjer".*

Bakom det nya huset hade Bertil en koja uppe i en stor lön. En dag ropade mamma kom ner så ska du få en banan! En stor händelse var det när den första bananbåten kommit till Sverige.

Redan som 14-åring började Bertil arbeta som bagerilärling i Jönåker. Där blev han inte kvar så länge utan flyttade 1950 till Oxelösund och började som växlare på TGOJ och därefter på Järnverket en tid. Efter lumpen blev det jobb på CEWE i aluminiumgjuteriet. 1957 kom Bertil tillbaka till järnverket och blev kvar inom främst Transportavdelningen ända till 1997. Sonen Christer har gått i fars fotspår och är väl snart pensionär han också.

Stigtomta 2021-02-20 Mikael Wingren

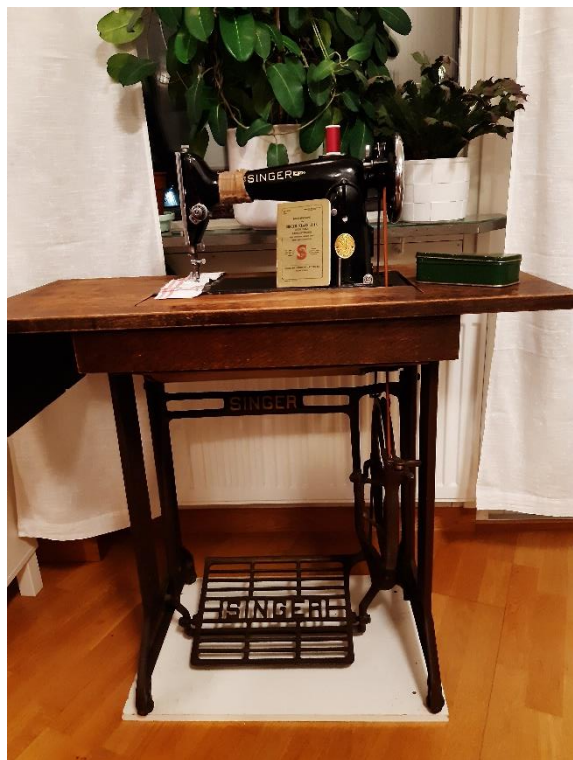
Då Bellstams flyttade ut 1945 kom sömmerskan Märta Lovisa Hovring och hennes moder Kristina inflyttande från Kavlinge, Samma år flyttade Amanda Englund och dottrarna Edith, Amanda Helena sömmerska och Elsa in från Stensborg
Nu följer en berättelse om familjen Englund

Eva Sandström berättar:

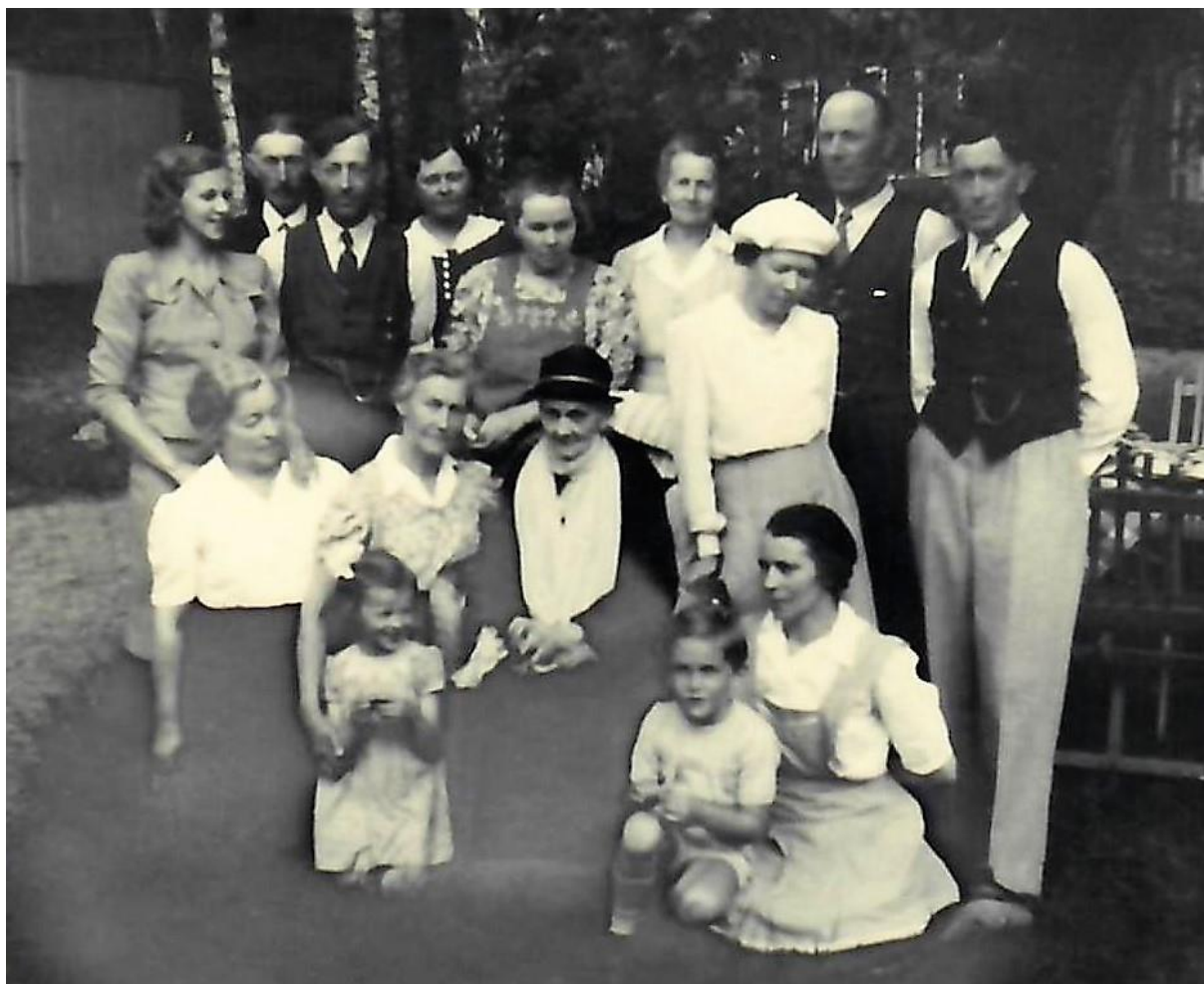
Amanda Englund f Gustafsdotter fyller 80 år 1947 vid Emiliero.

Vid Emiliero bodde min morfars mor Amanda Englund och tre av hennes döttrar mellan 1946 och 1957.

Dottern Helena (Lena) Englund var född 1901 i Ripsa och var sömmerska, jag antar att det var åt både skräddare Sandén och även Bellstam.

En fortfarande fungerande trampsymaskin har jag i min ägo från den tiden. Dottern Edit, född 1906, var skadad från födseln eller från en barnsjukdom och vårdades under barn- och ungdomstid vid vårdinrättning i Strängnäs. Lena skötte om både sin mor och senare sin syster. En väv var alltid uppsatt i det hemmet och det vävdes handdukar, dukar och gardiner. En viss försörjning blev det nog av alla alster. Edit var duktig att brodera och Lena vävde till sina sista år. Många alster finns hos alla familjer i vår släkt. En annan dotter Elsa född 1899 i Ripsa, bodde också vid Emiliero. Död 1967 i Katrineholm.

Emiliero 1947, Amanda Englund i mitten med döttrar, söner, ingifta och barnbarn

Amanda blev rullstolsburen och en av lägenheterna i Hallavägen 5 byggdes i källarplanet med separat ingång så de flyttade från Emiliero 1957. Dottern Anna med make Allan Hilding bodde först vid Tegnefors, men från 1957 också vid Hallavägen, en trappa upp. Lena blev 95 år och dog 1997. Edit dog 1974 och Anna 1977.

Amanda föddes i Ripsa 1867 och dog i Stigtomta vid Hallavägen 5, 1958. Hennes man August Englund, född 1863 i Björnlunda, dog redan 1935. De hade då köpt Björka Hagstugan efter att ha bott i Bettna. När August gick bort övertog en son Evert Englund Björka Hagstugan. Amanda med döttrar flyttade 1941 till Stensborg för att sedan hyra lägenheter vid Emiliero.

Systrarna Anna, Lena och Elsa cyklade och gick ofta till skogarna runt Bagghult och plockade bär. De var mycket flinka och duktiga att plocka. Jag fick gå med dem och min mamma till skogen och tyckte det var roligt att lära mig plocka bär, men det var nog lite tävling om vem som kunde plocka mest! Min morfar Karl Englund och mormor Hilda arrenderade Bagghult till 1949 då mina föräldrar tog över gården.

Eva Sandström 2021-02-17

Folkräkningar

Boende enligt 1910 års folkräkning:

Skräddare Anders Johan Sandén född 1871 i Östergötland, hustrun Johanna Emilia Gustafsson född 1858 i Lunda, dottern Matilda Emilia och sonen Sven Johan Emanuel. Skrädderiarbetaren Karl Antonius Andersson, född 1890 i Stigtomta.

Massör Johan Anton Backlund född 1860 i Umeå Hushållerska Fredrika Johansson född 1868 i Östergötland, barnen Bror Josef och Anna Maria, födda i Malmö.

Homeopat Backlund köpte sedan Bråvalla och grundade Homeopatiska Institutet. Affärerna gick lysande tack vare medicin kokt på kvickrot. Tyvärr kom Backlund på obestånd på grund av utsvävande leverne.

Boende enligt 1930 års folkräkning:

Skräddare Anders Johan Sandén född 1871 i Östergötland Hushållerskan Sara Cecilia Dahlgren född 1901 i Lunda, sömmerskan Ester Octavia Lundqvist född 1905 i Flen samt skrädderiarbetaren Gustaf Gordon Dahlström född 1900 i Skedevi (E)

Telefonkatalogen 1945:

Damskrädderi: Bellstams Skrädderi, Gunnar Bellstam

Boende 1970:

Familjen Hallkvist, 4 personer och familjen Eriksson, 2 personer samt 2 ensamma kvinnor

På 1980-talet köptes fastigheten av Landstinget och användes som behandlingshem för ungdomar. Därefter har den bytt ägare ett antal gånger. Kommunen ville ge fastigheten nytt namn och till slut enades man med Hembygdsföreningens godkännande att fastigheten kunde få namnet Skräddaregården eftersom skräddare hade haft verksamhet här.

Avskrift från samhällsvandringen 2011 med mycket kompletteringar/Mikael Wingren 2021

Tillägg 2021-03-04:

Ovannämnda familjen Hallkvist bestod av Jonas f 1920 och Anni f 1930 samt barnen Per-Olof f 1967 och Ann-Karin f 1968. Jonas och Anni bodde först i den gamla stugan Fjällstugan Nykyrkavägen 11 men köpte Emiliero 1963 där de bodde till 1983 då familjen flyttade till Nyköping. Anni avled där år 2004 och Jonas ett år senare. Anna-Karin Olsson bor nu på Kopparslagarvägen 2 och har lämnat uppgifter och foton både till detta hus och till Fjällstugan.

Facebook: *Anna-Karin: Åh så roligt att se! Den bilden har jag aldrig sett. Mitt barndomshem, mina föräldrar köpte det på 60 talet. Det var så fint förr. Mamma hade så mycket fina rabatter, plattgångar o jordgubbsland mm. Pappa har byggt alla uthus.*

Yvonne Klaesson: Bodde där 1965-67 när vi byggde huset på Skolvägen 23. Då var det fyra lägenheter där.

Foton se sid 9-10

Anna-Karin gungar. Foto från Anna-Karin Olsson.

Foto från Anna-Karin Olsson

Foto från Anna-Karin Olsson

Anna-Karin 4-5 år myser i bikini utanför entrén till Emiliero. Foto från Anna-Karin Olsson